

P E R S B E R I C H T 17 september 2019

G40: nieuwe fondsen prima, maar ook financiële tekorten steden aanpakken

Het Stedennetwerk G40 verwelkomt het plan van het kabinet voor een woningbouwfonds. Ook ziet de G40 tal van mogelijkheden om het aangekondigde investeringsfonds zinvol en duurzaam te besteden en wil daarover graag bij het kabinet aan tafel komen. Tegelijkertijd beklemtoont de G40 dat dergelijke fondsen met eenmalige middelen onverlet laten dat de steden structureel geld te kort komen voor noodzakelijke uitgaven.

G40-voorzitter Paul Depla doet dan ook, los van de genoemde nieuwe fondsen, een klemmend beroep op kabinet en Kamer om de structurele financiële positie van de steden sterk te verbeteren. Uit een inventarisatie van de G40 onder haar achterban blijkt namelijk dat veruit de meeste van de veertig steden tot en met 2023 jaarlijks vele miljoenen euro's tekort komen om het voorzieningenniveau voor hun inwoners op peil te houden. 'Dat leidt tot onhoudbare situaties', aldus Depla.

De veertig grote steden, bij elkaar zo'n vijf miljoen inwoners, hebben er de afgelopen jaren allerlei taken bij gekregen, zoals in het sociaal domein, terwijl er minder geld beschikbaar kwam. Ondertussen is in de jeugdzorg de vraag stevig gegroeid en zijn de problemen complexer geworden. Steden hebben bovendien hun handen vol aan de ondersteuning van mensen die vanwege hogere drempels in de zorg langer zelfstandig wonen.

Depla: 'Daarbovenop krijgen steden minder geld uit het Gemeentefonds. Dat komt door de regel dat het Gemeentefonds is gekoppeld aan de uitgaven van het rijk. Momenteel geeft de rijksoverheid jaar na jaar minder uit, met als gevolg dat gemeenten minder geld ontvangen. Wij willen met het kabinet praten over een aanpassing van dit systeem'. Ook pleit de G40 voor meer vrijheden voor steden om hun lokale belastingbeleid zelf in te vullen, uiteraard onder de voorwaarde dat dit niet leidt tot lastenverzwaring voor de inwoners.

Wat de nieuwe fondsen betreft, houdt de G40 een pleidooi voor een samenhangende aanpak. Laat economische, ruimtelijke en sociale investeringen hand-in-hand gaan. Er moet aandacht zijn voor stedelijke vernieuwing, maar ook voor de grote binnenstedelijke transformatieopgaven. De inzet van het woningbouwfonds zou ertoe moeten leiden dat middeninkomens in de stad kunnen (blijven) wonen. Van de positieve effecten profiteren ook kwetsbare wijken en buurten in een stad. Prognoses van het Planbureau voor de leefomgeving en Centraal Bureau voor de Statistiek laten zien dat de bevolkingsgroei vooral in de steden plaatsvindt. De uitdaging wordt dus steeds groter.

Duurzaam investeren in woningbouw en in fysieke, sociale en digitale infrastructuur versterkt de economische waarde van de stad en de wijk en activeert het economisch potentieel van de inwoners. Denk aan investeringen in bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, energietransitie, mobiliteit en smart city. Dergelijke investeringen dragen daarnaast bij aan het vergroten van de veiligheid en het bestrijden van ondermijning.

'Steden waren 25 jaar geleden nog de zwakke broeders en zusters onder de gemeenten. Nu zijn zij de economische, sociale en culturele motor van Nederland', aldus Depla. 'Die motor kan alleen blijven draaien als er voldoende brandstof is en er letterlijk en figuurlijk voldoende ruimte is voor steden en het ommeland'.

NOOT VOOR DE REDACTIE – niet voor publicatie

Meer informatie is verkrijgbaar via de ambtelijk secretaris van de G40, de heer Genie Hendriks:
06 25 68 98 62 of ej.hendriks@breda.nl